

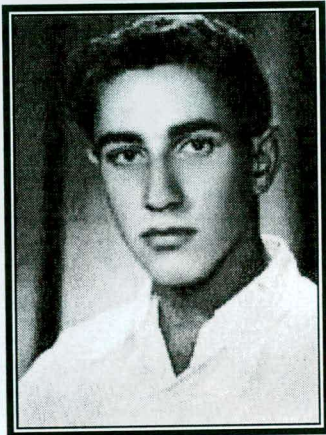

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

רב טוראי צבי דרויאן ז"ל

בן חנה ואברהם

נולד בירושלים

בתאריך ל' באב תרצ"ז, 7/8/1937

התגורר בירושלים

התגייס באוקטובר 1955

שרת בחטיבת הנח"ל

נפל בעת מילוי תפקידו

בתאריך י"א בתמוז תשט"ז, 20/6/1956

נקבר בהר הרצל

אזור: ב חלקה: 8 שורה: 1 קבר: 2

בן 18 בנפלו

קורות חיים

בן ד"ר אברהם וחנה, אנשי עמל וחינוך (האב רופא ב"הדסה" והאם מנהלת מכון-הרנטגן ב"הדסה" של ירושלים). נולד ביום ל' באב תרצ"ז (7.8.1937) בירושלים. ההורים גידלו את ילדיהם ברוחם - להרבות במעשה ולמעט בדברים ובקיץ היו שולחים את ילדיהם לקבוצת גניגר לספוג את ריח-האדמה ולטעום מחדוות-היצירה. בשנות-חיי הראשונות עברו עליו ימים קשים של מאבק הישוב עם השלטון המנדטורי, ובקום-המדינה - והוא אז בן עשר - נתן יד למאמץ המלחמתי בימי המצור על הבירה, באספקת מים לחולים ותשושים ובתור קשר בכל חלקי-העיר. אחרי קום-המדינה היה ער לכל המתרחש בה וכל מאורע היה בשבילו חוויה עצומה. ספורטאי מחונן היה וגם שימש הכתב הצעיר של "ספורט לעם" בבירה; כן השתייך לתנועת "הצופים". לבו היה נתון גם לעניינים אחרים והיה שמח לשתף ידידים גם בפוליטיקה, בספרות ובמוסיקה. סיים את לימודיו בגמנסיה העברית בירושלים. בשעה שהתיצב לצבא באוקטובר 1955 לא נקבע לו כושר קרבי. הדבר נגע עד לעומק-נשמתו, אך הוא נתעודד ויצא למחנה-ההכנה בדגניה. משם יצא למחנה-האימונים ובו הצטיין בכושר-לחימה. יצא לנח"ל והשקיע בו את כל מרצו בעבודתו. ביום י"א בתמוז תשט"ז (20.6.1956) נפל בשעת מילוי תפקידו והובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי שעל הר-הרצל בירושלים. אביו

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

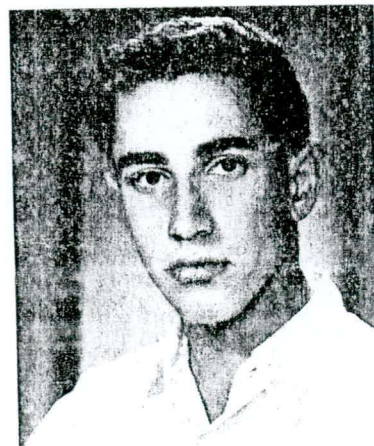
עיריית
ירושלים

נפטר עם קבלת הידיעה על נפילת-בנו. ב"שלושים" לנפלו הוציאו חבריו
עלון לזכרו ובמלאת שנה לנפלו הופיעה חוברת עליו - ואף הוא מפעל-
חבריו. בקיבוץ מגל, אשר בו התעתד לבנות את ביתו בגמר שירותו
בצה"ל, הקימו חבריו-לתנועה-ולהגשמה גלעד לזכרו ומגרש-ספורט על-
שמו.

על כל עליו זכרון

צביקה ז"ל

ל' אב תרצ"ז - י"א תמוז תשס"ז

נדהמים עמדנו באותה שעת-לילה, משנודע לנו על צביקה, כי
נלקח מעמנו. חבר מסור היה צביקה ואהוב על כולנו.
והמועקה היתה לאלם במותו של האב, ד"ר דרואן ז"ל
אשר ביגונו כי רב, הלך אחר בנו.
והיום במלאת שלושים למותם יבטא נא עלון זה את שניתן לבטא
בהעלאת דמותו של צביקה, ובהשתתפותנו עם
המשפחה השכולה.

מכתביו.

מוצאי שבת
14.1.56

לאבא אמא ודליה שלום רב!

לאחר הפסקה ארוכה למדי אני יושב שוב לכתוב אליכם.
אפתח בתשובה להערת אבא בנוגע ל"התנצלותי" על אי הכתיבה. ובכן,
בקשתי ממשה למסור לכם כי מהסדרה לא אוכל לכתוב בשום אופן, ומדוע
זה כך תבינו בהמשך המכתב.
ובכן סימננו גע"ה את הסידרה (שהיא אגב סדרת "אימון הכתב"
ולא "סדרת שדה" או איך שאתם קוראים לזה). לסיכום הסדרה דבר
שאשדל לעשותו בקצור כאפשרי, אפשר לומר כי הגורמים הבולטים ביותר
בסדרה היו: הבוץ, הגשם, וההרים. הבוץ משום שרבוץ בכל מקום
לשם הובילו רגלינו. אם באהל ואם מחוצה לו. ההליכה אל האימונים
ובאימונים הייתה קשה ביותר מאחר שכל צעד קדימה הסתיים בהתחלקות
אתורנית. הבוץ דבק לא רק בנעלינו אלא גם בשמיכות שהיו רטובות
למדי. הגשם לא הפסיק אף יום אחד והיה יום שירד אפילו ברד רציני
והדבר האחרון. ההרים. הסדרה התקיימה ליד המושבה העתיקה והישנה
"בת שלמה" מקום השוכן בין הרים. ההליכה בשטח האימונים
(הרחוק מהמאהל מאחר שהוא "שטח אש") הייתה קשה מאחר שהטמנו
על ההרים מקשה מאד.

אנסה לתאר בעיניכם בקצרה את שהתרחש יום יום בסדרה.
ובכן יצאנו ביום ד' שער למסע די ארוך. הגענו בלילה
למקום החניה, ובקלומטרים האחרונים ממש ירד עלינו גשם זלעפות.
כמובן שלהקים את האהלים על "מצע" גשם היה די עליז, אך על הרטיבות
באהל פנימה התגברנו בעזרת "מזרון" מצמחים. ביום ה' בבקר התחלנו
באימונים (שהיו מלווים באש חיה, דבר שהוסיף אורה קרבית ביותר).
על מהות האימונים כמובן אין להרבות במלים, אך באם זה מענין אתכם,
הרי בעתון "במחנה נחל" האחרון ישנה סידרת תמונות מענינת מאימון
כתה של פלוגת חיל רגלים נח"ל המאפיינת בדיוק את שהתרחש אצלנו.
ארמזו לכם רק כי ההסתערות על "מוצגי האויב" שהתנהלו תוך אש רובים
ומקלעים היו מעייפות מאד, אך מרובות סיפוק. יום אחד בסידרה היה
חוריה כשלעצמו והוא "יום המוצבים". ב"יום" זה (שהיה למעשה
לילה ולא יום) יצאנו ב-3.00 בבקר לאחת הגבעות וחפרנו עמדות.
וחיינו עד שעלתה השמש ונשארכנו על המוצב כל היום. עם רדת החשיכה
נערכנו לשינה שהיתה קשה ביותר עקב הקור. אך גם זה עבר ולאחר
מסע חזרה "הביתה" הגענו לבסיס אתמול (יום ו').
האכל בסידרה היה די טוב, אך בכל זאת היינו רעבים למקצת
וההבילה שקבלתי היתה נהדרת ממש (וזאת איני אומר לשם הנימוס, אלא
מתכון ברצינות). את ההבילה השניה קבלתי ישר לבסיס, אך אין בכך
שום דע, מאחר ששכני לאהל קבל את חבילתו השניה ישר לסידרה, כך
שאכל היה בשפע. לעת עתה לא אוסיף לספר לכם בקשר לסידרה ואעבור
לענייני ה"יום יומיים". אני מוכרח לומר קודם כל שמכתב או חבילה
המגיעים לסידרה שקולים כנגד 2 או 3 מכתבים רגילים, ונאמת מכתבה
של דליה (שתקבל תשובה מיוחדת) היה "בדיוק במקום". את מכתבכם
קבלתי ביום ו' (אתמול) וכמובן שאגיש בקשה לחופשה בשבוע הבא
ויתכן מאד שאצליח לצאת.

אני מוכרח לומר שקניית השולחן והכוננית באמת שימחו אותי
מאד מאחר שנוף חדש תמיד מגון את מראה הבית. אני מקוה שבבית
הכל הולך למישרין ובעקר ה"מיקסר" מסתובב ודאי כתמיד (אקוה
שהחלו להכין לי כבר קצפת וחלבה).

ואסיים בד"ש חם לאורה, לאוליה, זימן ולשכנים.

שלום ולהתראות

צביקה.

הסיסמה: עוד 10 ימים וגמרנו!

משק האון

13.6.56

לאבא אמא ודליה רב שלומות!

אמש כתבתי אליכם מלים מספר בחטף, אך מאחר שמצוי בידי עתה זמן רב יותר, הרי החלטתי לשבת ולכתוב משהו "רציני" יותר. ובכן מאז הייתי בחופשה לא התרחש שום חדש אצלנו. הספקתי להאות הצגה ("אדמה") וסרט ("זרע המורענות"), והערב יש סרט נוסף. במשך העבודה קשה למדי, אך מתרגלים. השבוע כמעט ולא היה לילה שישנתי יותר מ-4 שעות וע"כ בקשתי מחר (יום ה') שבת. יתכן ואקבל, אך כנראה שמחר יהיה בציר ואצטרך לצאת מהמהריכות ליום אחד. מזג האויר בעמק הירדן הוא די קשה, אך בריכות כמעט ולא מרגישים את החום מאחר שהעבודה מתחילה מוקדם מאד. ביום ג' קמנו ב-2 בלילה וביתר הימים ב-4 בבקר. עובדים מ-10-16 שעות ביממה, אך 16 שעות זה בד"כ לא קורה.

בלמודים אני מתקדם די טוב. עד כה גמרתי 3 הרצאות ומחר אסיים את הרביעית. מחר יש לי שבת, כאמור. אותה אקדיש לשינה, טיול הגינה, לימוד וכן יש לי ספר מעניין.

בשבת בקרנו ב"מגל". בסענו מ"האון" ביום ו' וחזרנו בשבת אחו"צ. במגל עבדנו באסוף תפוחי האדמה. אני ועוד אחד עבדנו בחפירת בורות בננות. אני מוכרח לומר שהעבודה במגל נתנה סיפוק עצום, וממש הרגשנו כי עובדים על אדמה שבקרוב (נקוה) תהיה שלנו. מצב העזיבות ב"מגל" הוא גרוע למדי. ברגע זה יש שם ב-40-35 איש בסה"כ וסידור העבודה "שובר את הראש" ומתלבט. האנשים עובדים קשה מאד מחוסר ברירה ומקווים כי נבוא לעזרתם במהרה. אני רק מקוה כי ההכשרה שלנו לא תיגרר בדרך העזיבה של אנשי "מגל". למקום עתיד כלכלי טוב למדי: מים בשפע (חפרו באר של 600 קוב לשעה). כמו כן יש אדמה רבה 3600 דונם מטיב משונח. גם ציוד וטרקטורים לא חסרים, אך אנשים אינם. אקוה כי המקום ימצא חן גם בעיניכם.

ההכשרה שלנו מצידה עושה מאמצים להיות ראויה להתישבות קיבוצית, אולם גורמים שונים משפיעים לרעה: הצבע לוקח אנשים רבים לכל מיני קורסים ודבר זה מחליש את ההכשרה מבחינה חברתית, כי בדרך כלל הולכים אנשים שהם עמודי התון החברה. הנסיון מראה שלא כל האנשים הנשלחים לקורסים כאלה חוזרים לאחר הצבא להכשרה וזכר זה מדאיג אף אותנו.

אסיים הפעם בזאת ואבקשכם לצלצל לפעמים אם כי זה כרוך בהוצאה מסוימת. אקוה כי כולם בריאים ושלמים.

שלום ולהתראות

צביקה.

נ.ב. שלחו נא את העתון: תשבצון". דליה יודעת במה מדובר.

מדברי חברים

צביקה כפי שהכרתיו.

קשה הפרידה מחבר שהוא כאח לך, שותף בהקמת ביתך לעתיד. את כי לא יחד גודלנו וחונכנו היתה ההיכרות שבינינו מעין כריתת ברית עולמים, ברית של אחוה ורעות.

לפני כשנתיים עם הקמת הגרעין נזדמן לי להכיר את צביקה. פגשתי, והוא כולו עליז ומלא מרץ, בטוב לרצון עז להגשים אידיאל מילדות. היו אלה שנתיים של לכוד וגבוש, של הכנת אותו גוף אשר עתיד יהיה להיות יחד בבית אחד. וצביקה היה לנו כסמל. הוא כאב את התלבטויות ההכשרה, את קשי הקלטות הגופים השונים שממנה הורכבה ולמרות הכל היה אופטימיסט ביחס לעתיד.

החברה הלכו לצבא וביניהם צביקה. למרות שכשרו הגופני היה לקוי הצטיין כחיל ומפקדיו דרשו להוציאו לקורס מכי"ם. צביקה ויתר. לפניו נסתמנה דרך אחרת, דרך ברורה של חיים במשק ספר. (בגלל שכה היתה אהובה עליו) חלי שותף ואחוה. בכל הזדמנות היה מזכיר בפני את מגל. דבר אודותיה כשהוא כולו מלא התלהבות ושמחה. "אכן בית שלנו זה יהיה, אנו נמשיך להקים אותו. נבסס אותו, נתגבר בכחותינו על כל הקטיים העומדים בדרך. וכי אפשר היה שלא להשתכנע מדבריו.

עברה תקופת מה והגענו להכשרה במשק. צביקה עד מהרה נקלט בענף הדיג והשקיע את כל מרצו בעבודה. לעתים קרובות קם בארבע בבקר וסיים עבודתו בסעות הערב המאוחרות. אכן עובד היה. משבר קשה עבר עליו מטרצו החברה שיעבור למגל המסוע לידים עובדות. מצד אחד עמדה ההכשרה, החברה, העבודה בדיג שהוא כה היה קשור אליהם, ומצד שני המשק, הבית לעציד הזועק לידים עובדות, האידיאל עצמו. רבות התלבט, קשה היתה עליו הפרידה מהחברה שזמן רב עוד קודם לכן לא היה בחברתם. הבנוהו, הוא נשאר עמנו.

ומי יודע? אולי מצפוננו היה דורש ממנו ללכת?

זכורני, כשהתכוננו לאליפות הנח"ל בצעידה, הצטרף צביקה אלינו למרות שכבר מזמן הסתחרר וחי אתנו כשלחניק. אחרי כל ארון מיגע כשכולנו נטופים בזיעה, היה בא אלי, לוחץ את ידי ומכריז "הטלם" איתן! ובאמת הוא היה איתן, אף פעם לא התפגר ותמיד הגיע בין הראשונים, כי היה ספורטאי מעולה. לפעמים הביע רצונו להתחיל מחדש, הרגיש את עצמו חזק מכדי לא להיות חיל. רצונו העז להיות כמו שאר החברה דחפו להביע דרישה זו. כאב לו מאד מטלא נתאפשר לו לצעוד אתנו.

ולפתע פקד אותנו האסון הטראגי.

אחרי שנעדרנו חודש מהמשק בגלל אימונים התכוננו לחזור אליו מלאי תכניות ותקווה.

ואז, כרעם ביום בהיר קרה האסון המזעזע אשר קפד את חיי חברנו צביקה והוא עוד בדמל חייו.

כשבאו וספרו לנו כי צביקה איננו, לא האמנו. שמא אולי סעות היא, או חולמים אנו. אך המציאות המרה באה וטפחה על פנינו על הלקח מאתנו רחברנו התוסס.

דע לך צביקה, כשם שבחייך לא טכחנוך ואהבנוך, כך במותך לא נשכחך, כי צוית לנו את החיים!

קרוב יקר מדי הקרבנו ואנו רק בהתחלת דרכנו, רק במעלה ההר החופץ בתוכו טרטים ומכשולים. מה שלמדנו ממך ישמש לנו כסמל. המסירות לעבודה, דביקות לאידיאל, ואחות חברים.

גדול הוא המחיר שאנו מטלמים למען הגשמת האידיאל, אך דע לך צביקה, כי במותך הגברת בנו את הכח לעמד איתן במבחנים העתידיים לבא עלינו. נטעת בנו את הרצון העז להמשיך ולטאף, להקים ולבנות את ביתנו.

יהי זכרך עמנו!

יענקלה.

על צביקה.

קל היה לטפח ולדבר על צביקה החי, אך כה קשה לדבר על צביקה המת - משום שצביקה עודנו חי בתוכנו. מטום שכל אותן חוויות שלנו הקשורות בצביקה - סריות הן... זוכרת אני את צביקה מן הכתות הנמוכות של ביה"ס העממי. היה בין ה"רוכבים" אצלינו. לא היתה ועדה שלא ישב בה, לא היתה מסיבה שלא השתתף בה ולא היתה הצגה שלא סיחק הוא את אחד התפקידים הראשיים.

עוד בזמן האחרון, כשיושבים היינו לעיתים על כוס קפה נוהג היה לצטט לפנינו בהומור ובטעם חלקים שלימים מתוך אותן הצגות שאנו כבר כמעט שכחנו. נעים היה לשמעו מעלה זכרונות ילדות ותעלולי ביה"ס וכדומה.

שנים לא ראיתי את צביקה, וכשפגשתינו שוב, כשהתאחדנו לשכבה עירונית הכרתיו מחדש כמות שהיה.

היה בו מזוג יפה של תכונות: קלות דעת מזה ורצינות מזה. אינדיבידואליסטן ואיש החברה כאחד. נזדמן לי לשוחח עמו שיחות של ממש. ולא פעם אחת שמעתי מפיו חלק מהשקפות עולמו, הלכי רוח משלו וכו'. ומוכרח אני לציין, כי אחד הקווים העיקריים בדמותו היה יושר לב וכנות. כל דבריו היו כנים, כל מה שאמר נבע מן הלב. עז היה רצונו ללמד. עוסק היה למשל בזמן האחרון בלימוד החקלאות מתוך ספרים שונים.

יחסו של צביקה לעבודה - אף זה פרק בפני עצמו. הוא אהב את העבודה ואף פעם לא ראה בה מעמסה ונטל. מתוך רצון היה עובד, ללא ליאות ובחריצות יתר. קשור היה לעבודתו בבריכות הדגים והיה עובד שם גם בשבתות ובשעות של אחר העבודה - אם רק ראה צורך בכך.

אדם רגש גוני היה צביקה. מעניין היה בשטחים רבים מבלי שהתעניינותו בשטח אחד תפגוש בשטח אחר. אוהב מוסיקה היה ואף ניגן בכינור, בין השאר עסק גם בספורט והצטיין בענפי ספורט שונים.

צביקה היה פיקח וחביב על הכל. רבים היו ידידיו. בכל מקום קנה לו ידידים - ואף כאן בתוכנו היה ידידו של כלם.

קשה להשלים עם העובדה שאחד שהיה שייך לנו, אחד מאתנו - שוב לא נראנו ביננו...

י ע ל.

- - -

י-ם. 10.7.56

חברים יקרים,

במלחמת השחרור שכלה משפה חיפאית אחת את שני בניה תוך זמן קצר מאד. אחד הבנים היה חבר הכשרה, אשר נאחזה לאחר המלחמה. בהרי הגליל העליון. פעם אחת נזדמנתי למשק, ביום הזכרון לאותו חבר אשר נפל. שמעתי דברים קורעי לב מפיו האב השכול, אשר אמר בין השאר: "איש לא יכול לנחמני. אבל נחמתי היחידה היא שבני היה חבר הכשרה. בטוחני שהקולקטיב לא ישכח".

נזמה שיש אמת עמוקה בדבריו. הימים הקשים ביותר עבור משפחה שכולה הם הימים הראשונים לאחר השבעה. בימי השבעה - באים חברים וקרובים ומסיחים את דעתם של האבלים. אחר כך מתפזרים החברים, איש איש למקומו - וימים אפורים וקשים מתחילים עבור קרובי המשפחה. להם אין נחמה ולא תהיה.

שונה הדבר בקולקטיב, שהרי החברה בשלמותה שכלה אחד מבניה. גם חיי חברה נמשכים כמקודם - (ובטוחני שגם בהכשרתכם יאורגנו בקרוב קומזיצים ומסיבות - והדי צחוק ושירה ישמעו במשק) - אבל דוקא בהזדמנויות מעין אלה יורגש חסרוננו של צבי דרואן ז"ל. דוקא בשמחות יזכירוהו - ולא על ידי מליצות שדויות וסגרתיות - המקובלות אצלנו בהספדים. אדרבא - הוא יוזכר בלבביות הצברית הפשוטה - בוסס "ילקוט-הכזבים".

תזכרו נא שצבי ואנו היינו מטובסכים לא פעם. הייתי קורא לו "כתבנו" - והוא היה עונה: אר...

פעם הסתלק צבי מבית הספר ונא לבקרני בביתי. השעה היתה 10 לפני הצהריים. שאלתי "מה העניינים?" ענה: "שמעתי שאתה מטחן שחמט - אני רוצה לראות אם זה נכון. רציתי לשחק, אבל הבינותי שצבי הסתלק משעור בתלמוד - ומורה סוף-סוף מורה. גערתני בו על הוצפתו - ושילחתיו. בדרך לגמנסיה פגש כמה חברה - אשר הסתלקו כמוהו - (אבל ויתרו על הגקור אצלי). שאלו אותו: "נו, צביקה - נצחת את יעבץ? השיב: "ריחמתי עליו, הוא פשוט חולה." ספורים מסוג זה יספרו על צבי ז"ל מסביב למדורה, על כוס קפה, בין שיר לשיר. ויתכן ובפינה חשוכה - ימחה מישהו או מישהי - דמעה.

כי גם בצחוק - יכאב הלב.

שלכם בידידות רבה

צבי יעבץ.

- - -

צבי דרויאן (צביקה) איננו...

צבי דרויאן נפל על משמרתו. הודעה קצרה ובלתי ברורה. צבי איננו עוד, נסתם הגולל... היתה מופיעה מסגרת שחורה בעתון, היתה נמלטת אנחה על קרבן צעיר חדש ואם גם היה ברור לכל שחשך עולמה של המשפחה השכולה, היו עוברים לסדר היום, כי היה זה לא מקרה ראשון ולא אחרון על מזבח המולדת... ואם הזדעזעה הארץ כולה, הרי זה בגלל האסון הכפול והמחריד, כי הנודע לאב שבנו נמצע, צנח, נפל ולא הוסיף קום... עוד יסופר הרבה על האב, על דר אברהם דרויאן, על עבודתו הציננית-חלוצית ברוסיה ועל דרך הייזמבארץ ע"י חבריו לתנועה ובשדה הרפואה.

ואני לבן, שגדל לעיני ובמחיצת ילדי דהיה להם כאח, שורות מספר אקדישה.

האב התחיל ולא גמר, הבן גמר ושרם התחיל... צביקה - כך קראנו לו במשפחה - איך זה קרה שהגורל כה התאכזר לנו ושם קץ לחייך התוססים ואתה שרם גמרת את תשע-עשרה אניביך...

קויתי שאתה פעם תספר לילדיך בגלגלוג כל-שהוא ואולי בחיזון סלחני על "דודתך" הפחדנית שתמיד רעדה לך ומרב אהבה ומסירות כמו לילדיה היא, ירדה לחיך ורצתה לכפות עליך משמעת.

ואתה את החפש אהבת וסלידה נמשך מרסן ומגבול... משנות חייך המוקדמות שמרתי את צעדיך צביקה. אני זוכרת אותך, את הילד הרך יושב במשך שעות בפנה על המרפסת הפונה לרחוב יפו הסואן ומסתכל בגלגלים המתנועעים. ספגת לתוכך קצב ותנועה, "חיים", והתנועה הבלתי נמשקת ברחוב יפה הלמה את מרצך כי רב הוא ואת שמחת החיים שבך...

אני זוכרת אותך בתור ילד יפה, צנום וער ובעל נפש עדינה ודקה הנפגעת מכל הערה, רציני ושובב כאחד. אתה נמשך אחרי ה"פאפא", הדור נח (הדר' פולונסקי) ומשחק אתו ב"סח" כגדול ובהגמר המשחק, מפזר את הכלים במחי יד אחת בכל החדר; מתרגז הדוד וסולח לשובב, לחביב בילדים. אהבת את המרחב, צביקה, ובדמיוןך אתה יוצר אותו אפילו בד' אמותיו של הבית. הפרוודור - הוא הכביש ואתה רוכב לארכו ולרחבו על-הקורקינט ועל האופנים, העיקר להיות בתנועה... הספה - היא החוף ואתה קופץ הימה - על השטיח - ועושה "סלטות", אתה משחק בחזר בכדור רגל, ה"פינג-פונג", אתה הופך עולמות...

האמא האוהבת סולחת, האבא המבין לנפש הילד אינו גוער, לא מצרים את צעדיך, נותנים לך לעשות את העולה על דעתך.

הבית מלא אותך, צביקה, הצעצועים פזורים, אתה קורא ומסביבך ערמות ספרים ועתונים.

מקטנותך אתה נמשך אחרי מוסיקה וכשאתה בבית לא יסגר הרדיו אף לרגע...

הנה אני רואה אותך עם כנורך ביד, אתה מנגן ופניך מלאי רגש והבעה לקול צליליך אתה... תקצר כאן היריעה מלמנות את כל התמונות בהן אראה את צביקה הילד.

בגיל 10 בערך צביקה מתחיל להמשיך אחרי ספורט, אינו פוסח על שום התחרות ובגיל 12 הנהו הכתב של "ספורט לעם". ביחוד קרובה ללבו הריצה. הוא משתתף בהתחרויות מקומיות וארציות ולא פעם זוכה בפרסים הצעיר ברצים. רצת כצבי, צביקה, רצת לקראת הסיום של חייך הקצרים, והמלאים... כזה היה צביקה הילד...

לא ארך הזמן והילד הצנום היה לבער חסון וזקוף קומה. מלא הומור ועליזות היה, שופע מרץ, הרוח החיה בתנועת הנוער, בה התחבב על כל חבריו. אך סיים התלמיד המוכשר את חק למודיו בבית הספר התיכון ויצא בשמחה לנח"ל לשרת את המולדת. צבי שס לקראת הצבא, כי היה חיל בנפשו במטח כל חייו הקצרים.

בקבוץ "האון" שבגליל מצא צביקה פורקן למרצו ולהתלהבותו, התמסר לדיג וכל תפקיד מלא בנאמנות. הוא חלם על משק "מגל", בו למד חדות יצירה מהיא, בתור ביתו לעתיד. מלא תכניות היה הנוער. הגורל האכזרי שבט את תכניותיו.

ולפתע פתאם נפסק פתיל חיייו התוססים...

נפלת צביקה והרימון שהרגך פלח את לבו של אביך שאהבך עד... מות, וסבר לעולמים את לב אמן ואחוזך וכל המספחה השכולה.

צביקה איננו עוד... אין תנחומים...

זכרו יהיה טמור תמיד בלבנו.

חנה-לה

- - -

-

צבי דרויאן ז"ל

=====

הכרתיו בהיותו בן 16 בפעולת השרות במעברת תלפיות. כעשרות צופים אחרים בירושלים בימים ההם התחיל לצאת גם הוא אחת לשבוע בשעות אחר הצהריים למעברת תלפיות ללמד עולים עברית, חשבון וידיעת הארץ ולעשות למען קירוב לבבות. אולם הנוער צבי התבלט מהר במסירותו ובאחריותו, וכל עולה שלימדו התקשר אליו מהר. כעבור זמן מה לא הסתפק במלוי חובתו הצופית ביציאה אחת לשבוע, ולעתים קרובות הופיע מחוץ לתורו. ומה הפתיע אותי צבי, כשבא אלי באחד הימים ואמר לי: "בימים הקרובים אוכל לצאת גם בשעות הבוקר. האם ישנה איזו פעולה בשבילי במעברה גם בשעות הבוקר?" הבאתיו לשורת-הפחים הקיצונית במעברה, ששם היה לנו פחון-למודים נוסף, ואמרתי לו: יש לנו כאן לומדים ולומדות, ובעיקר נשים הרוצות ללמוד ושלא הגיעו עדיין אלינו, כי אין הן יכולות ללמוד בערב. וכל בוקר, שצבי היה פנוי מלמודים, הלך לפחונים וגייס גם חברים וחברות לפעולה זו.

לשיא הגיע ביולי 1954. בתבקשתי לארגן פעולה דומה ברחובות, ומעברת תלפיות היתה עדיין מלאה עולים. והפעולה בבית התרבות בתלפיות היתה קשה ומיגעת. רבים מכל הגילים באו ללמוד והצטייפות היתה מרובה. הרעש היה גדול מבטנים ומבחוץ. ילדים שראו את אמותיהם או סבתותיהם מחזיקות עפרון זו הפעם הראשונה בחייהן מועבדות עבודת פרך כדי לחרוט את שמן - הצטופפו ברעש ליד החלונות או התפרצו לבית התרבות. בריונים בני 16-17 היו מהרעים ללא הרף מבחוץ ומבפנים. ואף חלק מהלומדים, שהיו לפני זמן מה אנלפבטים ולא היו רגילים לכל מסגרת צבורית ולכל סדר, תבעו בקולות את שלהם, וכל אחד בא בדרישותיו המיוחדות. ולא קל היה להשתלט על כל אלה ולהשליט שם אורחה למודית.

ובתנאים אלה לא טוב היה להפסיק את הפעולה אפילו ליום ואף בחופשת הקיץ. אולם עלי לנסוע לרחובות. פניתי לצבי דרויאן, בן ה-17: "רכז אתה מחר את המתנדבים, צא אתם למעברה ונהל את הפעולה בבית התרבות." קבל עליו צבי את התפקיד ואמר: "אעשה במיטב יכולתי." וביום 1 ביולי 1954 היה הדבר. נסעתי לרחובות. בערב נודע לי שהיו באותו יום יריות בירושלים. חרדתי למצב העניינים בירושלים. והנה למחרת אני מגיע הביתה ומוצא רשימה מפורטת, מוכנה על ידי צבי דרויאן, רשימת כל הלומדים שהיו, רשימת המתנדבים, תוכן הלמודים והערות מהערות שונות. ראיתי שיש על מי לסמוך.

והנה מסרתי לו לשבוע שלם את התפקיד לרכז את הפעולה במעברת תלפיות ונסעתי טוב לרחובות. בשווי לירושלים מצאתי טוב רשימות מפורטות של צבי, כתובות בטוב טעם, מלאות הערות מאליפות. ונתברר לי שלא רק שהחזיר לי את התפקיד שלם, אלא שידע גם לקלוט לומדים חדשים ולרכוש מיד את אמונם. ובשובי לבית התרבות לאחר הפסקה מצאתי מלא על גדולתו. הרגשתי שצבי השתלט על העניינים יותר טוב משמסוגלים לפעמים לעשות זאת עם חומר אנושי כזה אנשים מבוגרים. אולי צדקה אמו באמרה: הרגיש צבי שמוקצבים לו חיים קצרים, התבגר מהר ועשה הכל על צד היותר טוב.

בכל פעם שמגיש אותי שאל להתפתחות הפעולה, מה שמח לשמוע שנוספה לנו נקודה חדשה, השתדל להכיר אותה מקרוב. ומה הצטער בהיותו בכתה השמינית באמרו לי: "לצערי הרב לא אוכל השנה לצאת אתך, כי עלי ללמוד קצת גם בעצמי."

לכל אדם ניתן שם. לא תמיד מתמזג השם עם תכונותיו של בעל השם. אולם במקרה זה היה מינוג שלם. ובהגיע אלי הידיעה המדהימה על נפילתו, נתקשרה מיד עם הפסוק "הצבי ישראל על במותיך חלל". לא הייתה זו מליצה. ובהגיע לאביו ידיעה שקרה משהו לבנו זה לא יכול היה להתגבר על צערו, קבל שסף דם במוח ונפטר גם הוא. מי ינחם את האם והאחות?

יעקב מימון.

בצער על צבי

יש הסכמה בין בני-אדם אשר אין עמה כלום ויש אי-הסכמה שהיא הרת-עתיד וגדושת ברכה. כמעט לא הייתה דרך מדרכי ודעה מדעותי שצבי הסכים להן. הקפדתי כמורה והשקפתי כאדם לא כראו לו כלל. ואף אני לא רציתי להסכים לנער המחוסס, הנועש והסהור הזה, בקשתי לכוונו, לרסנו - ולא עלה בידו. דורנו זה הריהו במדה רבה דור של ותור על חנוך. מתוך יראת-כבוד בפני גדל הקרבתו של הנוער ומתוך רגש אין-אונים בפני עקשנותו הקשה כאדמת הארץ הזאת מותר דור ההורים והמורים לא פעם על חובתו מיד הגורל, לגדר ולהגדיר, לדרבן ולרסן, להתביע ולהשפיע. ואני לא רציתי לוותר לו לצבי, כי כדאי נראה לי המאבק עמו. בכל נימי לבו האמין בערך העליון של חיי קולקטיב ושל ההתישבות העובדת ואישיותו לא ידעה פער בין אמונתו ובין פעלו. מעולם ועד עולם נטושה המערכה בין הדור המבוגר ובין הדור המתבגר, ובמאבק זה מתחשל הצעיר ומנוצח דור "הזקנים". במחיר נצחון זה עולה הנוער על בימת החיים ובעד מלוי תפקידו מסלם הדור המבוגר בחייו. לא טבעי הוא מותו של צבי דרויאן ז"ל, גדול עד אין-טאת הכאב ונחמה אין.

ס. קריגר.

ביום השבעה למותו של צביקה החליטו חבריו להנציח את זכרו ע"י הקמת מפעל זכרון אשר יקום במגל תוך שנה.

בנינו שלנו

=====

אשר ספלי עיניהם מלאים את לין הפלא
ומשוטטות סירות עיניהם על פני אגמי הסוד
ובכל ספלי ביתנו אין יינות כאלה
ובכל האגמים כסירותם אין עוד...

אשר ענבלי פעמוני נצחון מהלכים בשחקם
ודמעתם השפוכה להל טהור ושוף נשמות
ובוכים עת נבוא עליהם במסרן לשרקם
וגלת זכוכית אחת תבריקם נחמות...

תחילה הם יושבים בעגול כזרעי חמנית
וצלע אל צלע נותנים כתאים בחלת הדונג
צואריהם-גבעולים את כל גבעולי משתנית
וענוים הם בעשב עם כל ראשי פבונג.

ואחר הם דופקים היתד ומותחים אהלים
מיטיבים מדורות וטומנים הבולבוס ברומץ
וכבר מאחרים הם לשוב: נוהלים למטות
רחבי המלה וכבדים כענפיו של העץ...

וגדלים ויפים לקראת צו ובשלים למרות
ומגיע יומם להכתיף ולחגור, עלי מתן וגב
לעקר מרובע ביתם האורי בזנוק של גברות
ולקטוף בעגול, עלטה באשון ליל רב...

ושבים הם אלינו בבקר, עם בוא עתונים,
ומדברים במ עגמת נכבדות וגרומי מעם
ורק אנו יודעים את סודם: מה חנט מקנים
ועד מה כל גבור בספרם איש צנוע ותם...

ותמהים תרפות הם אלינו משחור מסגרות:
- על מה זה הדפס קלסתרם ובדבק רחוק?
ואנו יורדים אל מנוחות עפרם בעמקי הקברות
מקום הם ומיטב רעיהם ערוכים שם בחוף.

הלא הם שמלאו עיניהם מיינות הפלא
וסירות עיניהם שוטטו על פני אגמי הסוד -
הם הינם,

ובכל היגונים אין נהנים מאלה
ובכל הזכרונות כזכרונם אין עוד...

- - -

-

הגימנסיה העברית בירושלים
תיכון עירוני א' ע"ש יצחק בן-צבי

ספר יובל

ה-75

תרס"ט-תשמ"ד

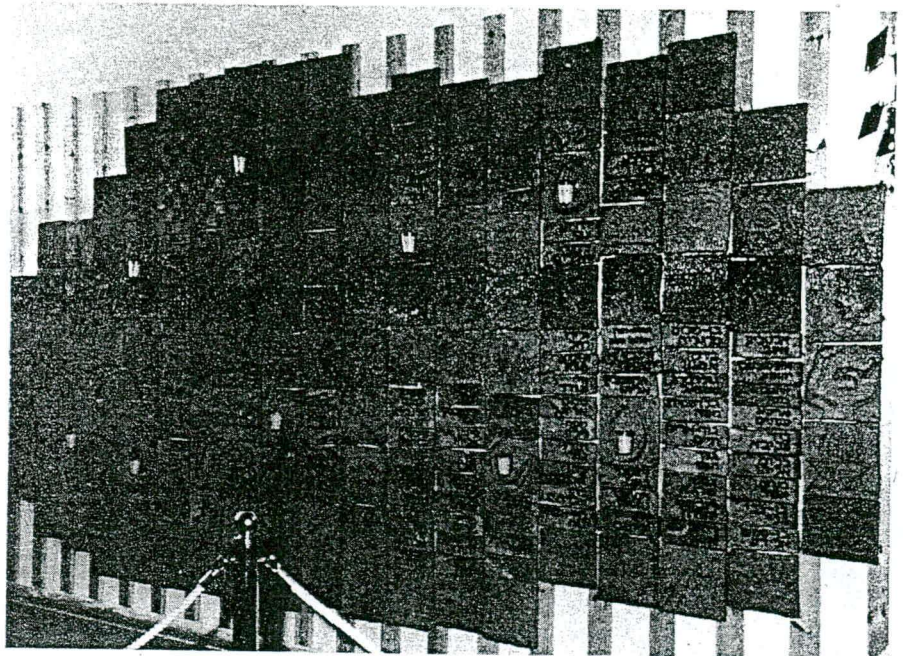
כרך שני

ירושלים תשמ"ה

MRS. DURYAN

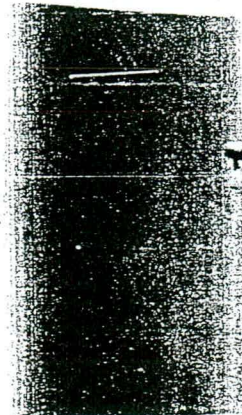
תלמידי הגימנסיה שנפלו במלחמת השיחרור

לוח הזכרון לבוגרי הגימנסיה שנפלו במערכות ישראל

דוריאן צביאברהם

נולד ב-7.8.1937 בירושלים.
השקיע כל מרצו בנח"ל.
ב-20.6.1956 נפל בשעת
מילוי תפקידו בקיבוץ האון.
בגליל.

א. נח"ל
ע. 31/11